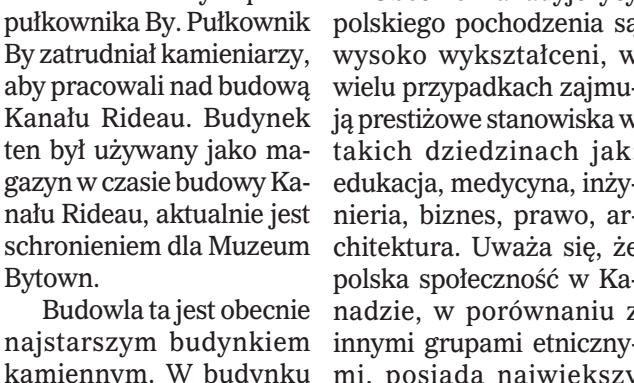
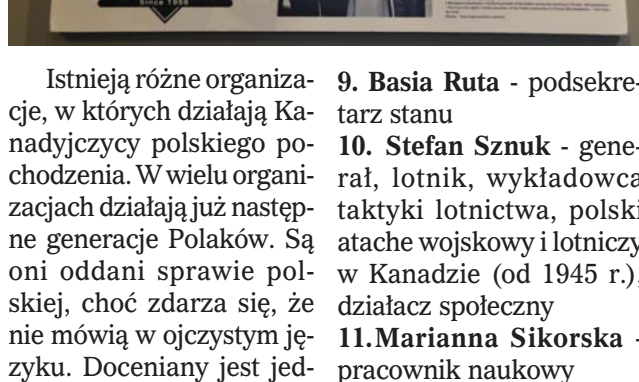
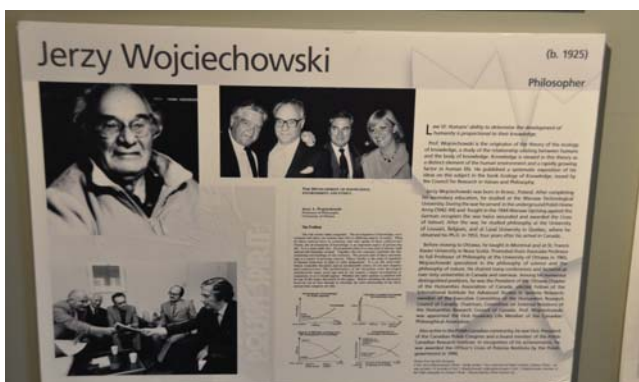

POLONIA

wstecz do 1841 roku. Muzeum Bytown jest jednym z bardziej interesujących historycznie i nawet architektonicznie budynków w okolicy. W 2012 roku Muzeum było przedmiotem wystawy ottawskiej "Ottawa - drzwi otwarte".

W 1951 roku Museum Bytown przeprowadziło się do aktualnej siedziby - do budynku, który był używany jako skarbiec i magazyn w czasach budowy Kanału Rideau, czyli dla Kanady w czasach bardzo historycznych.

Fundacja Dziedzictwa Prowincji Ontario umieściła w Muzeum tablicę pamiątkową, upamiętniającą budynek Komisariatu siedziby Komisarza, która mieściła się tam w 1827 roku w lobby Muzeum Bytown, tuż obok Kanału, pomiędzy Wzgórzem Parlamentu a Zamkiem Laurier, niedaleko ulicy Elgin w Ottawie.

Budynek Komisariatu odznaczający się finezyjną sztuką kamieniarską oraz solidną konstrukcją, daje wspaniały przykład mistrzostwa kamieniarzy szkockich zatrudnionych przez pułkownika By. Pułkownik By zatrudniał kamieniarzy, aby pracowali nad budową Kanału Rideau. Budynek ten był używany jako magazyn w czasie budowy Kanału Rideau, aktualnie jest schronieniem dla Muzeum Bytown.

Budowla ta jest obecnie najstarszym budynkiem kamiennym. W budynku znajduje się też celtycki Krzyż, który został wznie-

siony przez Komitet budowy Krzyża przy Kanale Rideau. Krzyż ten upamiętnia pracę, życie i śmierć tysięcy pracowników i ich rodzin, którzy zmarli w czasie budowy tego kanału w latach 1826-1832.

Ciekawym szczegółem jest też to, że budynek był przedmiotem poszukiwań duchów, a jeśli nie duchów to jakieś aktywności pozanaturalnej, co jest dość istotnym epizodem całego budynku.

W takiej historycznej scenarii Federacja Polek w Kanadzie Ogniwo nr 8 zaprezentowało "Piętnastu Wspaniałych".

Wielu polskich emigrantów, którzy po długiej wędrówce po świecie i po latach walki o wolność Polski osiedlili się w Kanadzie, będąc tu, kontynuowali swoją pracę dla sprawy polskiej. Było to pokolenie patriotów walczących o niepodległą Polskę, a jednocześnie realistów wierzących w konkretne czyny. Potrafili oni pracować od podstaw, budując podwaliny instytucji służących następnym pokoleniom.

Obecnie Kanadyjczy polskiego pochodzenia są wysoko wykształceni, w wielu przypadkach zajmują prestiżowe stanowiska w takich dziedzinach jak: edukacja, medycyna, inżynieria, biznes, prawo, architektura. Uważa się, że polska społeczność w Kanadzie, w porównaniu z innymi grupami etnicznymi, posiada największy procent osób wykształconych.

Istnieją różne organizacje, w których działają Kanadyjczy polskiego pochodzenia. W wielu organizacjach działają już następne generacje Polaków. Są oni oddani sprawie polskiej, choć zdarza się, że nie mówią w ojczystym języku. Doceniani jest jednak wysiłek Kanadyjczyków polskiego pochodzenia, którzy starają się zachować polską kulturę, obyczaje i język polski. Wspaniali z Okręgu Ottawa:

- 1. **Thomas Brzustowski** - inżynier, wykładowca uniwersytecki
- 2. **Shirley Mask Connolly** - kurator Muzeum zbudowanego przez Wilno Heritage Society, autorka kilku książek o Kaszubach, malarka, artystka pochodząca z kanadyjskich polskich Kaszub
- 3. **Jerzy Adam Dobrowolski** - specjalista z dziedziny "optyki cienkich warstw", m.in. wynalazca metody zabezpieczenia przed fałszerstwem banknotów i dokumentów przy pomocy cienkich warstw, autor ponad 100 publikacji naukowych i 30 patentów
- 4. **Jadwiga Dobrucka** - nauczycielka, społecznik
- 5. **Jadwiga Domańska** - aktorka, reżyser, kierownik artystyczny teatru, pedagog
- 6. **Andrzej Garlicki** - inżynier
- 7. **Mirosława Gawalewicz** - aktywistka społeczna
- 8. **Tamara Jaworska** - artystka specjalizująca się w dziedzinie tkactwa artystycznego

9. **Basia Ruta** - podsekretarz stanu

10. **Stefan Szuk** - generał, lotnik, wykładowca taktyki lotnictwa, polski atache wojskowy i lotniczy w Kanadzie (od 1945 r.), działacz społeczny

11. **Marianna Sikorska** - pracownik naukowy

12. **Victor Szyrynski** - psychiatra

13. **Jerzy Wojciechowski** - filozof

14. **Pawel Wyczynski** - poeta, prof. literatury francuskiej, badacz nad francuskojęzycznym poetą Emilem Nelliganem, za co został odznaczony m.in. Medalem Jej Wysokości Królowej Elżbiety II, Medalem przez rząd Quebecu i Orderem Frankofonów Amerykańskich

15. **Janusz Żurakowski** - pułkownik lotnictwa, pilot, legendarny oblatywacz samolotów, w 1952 roku samolot pilotowany przez Janusza Żurakowskiego przekroczył barierę dźwięku, a w 1958 roku osiągnął 1000 mil na godzinę, niestety w 1958 roku premier John Diefenbaker zdecydował o zaprzestaniu produkcji samolotów Avro Arrow.

Pomimo niesprzyjającej pogody - padający śnieg z deszczem, zaproszeni goście dopisali. Członkinie Federacji Polek w Kanadzie przygotowały smaczne kanapki i domowe ciasta, do których serwowano wspaniałe wino. Takie spotkania pozostają długo w pamięci, a dla Kanadyjczyków są lekcją historii o Polsce i Polakach.

Tekst i zdjęcia: Anna Ronij